گفتگوی پیام آشنا با رئیس مرکز پژوهش های شورای شهر کرج؛

اسدیان: گزارش های مرکز پژوهش کاربردی است

خانی نژاد- محمد اسدیان، عضو شورای اسلامی شهر کرج، در جلسه اخیر شورا از نحوه اجرای قوانین و عملکرد هیأت رئیسه انتقاد کرد. او در نطق خود به بررسی شیوه‌نامه‌های پیشنهادی مرکز مطالعات شورای اسلامی شهر اشاره کرد و بر لزوم تصویب برنامه‌ها و سیاست‌های اداری تأکید کرد. اسدیان همچنین به عدم تشکیل دبیرخانه‌ای برای نظارت بر عملکرد نمایندگان مردم اشاره کرده و خواستار توجه بیشتر به انتظارات مردم و شفافیت در عملکرد شورا شد.

این عضو شورای شهر کرج در پاسخ به خبرنگار پیام آشنا در خصوص انعکاس اخبار و عملکرد شورا از رسانه ها، می گوید که توقع داشته تا در طول سه سال فعالیت شورای ششم شهر کرج رسانه ها نقد منصفانه داشته باشند چرا که کارهای خوبی نیز انجام شده اما منعکس نشده است.

او که با هیجان از عملکرد مرکز پژوهش سخن می گوید، معتقد است این مرکز به عنوان یک نهاد کلیدی در مدیریت شهری وظایف و عملکردهای متعددی دارد که می توان به رویکرد نظارتی، فعالیت های پژوهشی، پروپوزال ها و پروژه ها، برگزاری جشنواره ایده پردازی، توسعه حقوق شهروندی و برگزاری وبینارها(که از زمان کرونا نشست های تخصصی برای کارکنان شهرداری جهت ارتقا دانش پژوهشی کارکنان و کاهش زمان اجرای پروژه ها طراحی شده است) اشاره کرد.

او می گوید: "در گذشته مسئولان به فعالیت درون زایی اهمیتی نداده بودند اما در این دوره شورا در ابتدا نگاهمان به پژوهشگران بود. به این ترتیب ۸۳ گزارش کارشناسی به صورت درون زا در سایت مرکز پژوهش موجود است که اطلاعات جامع و کامل قید شده است".

گزارش های ۸۳ گانه جزو پژوهش های کاربردی از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ بود که ۷۰ پژوهش از این تعداد در مقاطع مختلف توسعه، بنیادی و کاربردی انجام شده است.

اسدیان می گوید: "ما در همه کمیسیون ها کارگروه داریم که کرج تنها شهری است که کارگروه سیاستگذاری و حکمرانی دارد".

به گفته او وظایف شورای اسلامی شهر کرج در ماده ۶ قانون که نظارت بر امور مالی، حسابرسی، انتشار گزارشات مالی، نظارت بر پرداخت ها به وضوح تاکید دارد که شورای اسلامی شهر کرج باید بر تمامی جنبه‌های مالی شهرداری نظارت داشته باشد تا از شفافیت و انضباط مالی اطمینان حاصل شود.

به همین منظور اسدیان شروع به شفاف سازی در بخشی از حوزه ها کرد که از جمله تلاش برای اجرای ماده ۱۶ قانون که برای بهبود مستمر محیط کسب و کار به موضوع تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار می‌پردازد.

اسدیان توضیح می دهد که این ماده تأکید دارد که کلیه دستگاه‌های اجرایی موظف هستند مجوزهای لازم برای راه‌اندازی کسب و کارها را در کمترین زمان ممکن صادر کنند و از ایجاد هرگونه مانع غیرضروری جلوگیری نمایند. همچنین، این ماده مقرر می‌کند که تمامی مراحل صدور مجوز باید شفاف و قابل پیگیری باشد تا کارآفرینان بتوانند به راحتی از وضعیت درخواست‌های خود مطلع شوند. این قانون به منظور بهبود شرایط کسب و کار و تشویق سرمایه‌گذاری در کشور تصویب شده است.

شورای شهر کرج با اجرای ماده ۱۶ قانون که تسهیل دسترسی به بازار، حمایت از تولیدکنندگان داخلی، کاهش موانع اداری و بروکراسی‌های موجود در مسیر کسب و کارها پرداخته و تلاش می‌کند تا فرآیندهای مربوط به اجاره مکان‌های عرضه کالا را ساده‌تر کند، توسعه زیرساخت‌ها که شامل تأمین آب، برق، گاز و امکانات بهداشتی است. این موضوع برای ایجاد یک محیط مناسب برای کسب و کارها ضروری است، ایجاد امنیت برای فروشندگان کم‌سرمایه که با فراهم کردن مکان‌های اجاره‌ای با قیمت مناسب، این ماده به فروشندگان کم‌سرمایه امنیت بیشتری در فروش کالاهای خود می‌دهد و از خطرات مالی آن‌ها می کاهد. کاهش موانع اقتصادی که شهرداری‌ها با فراهم کردن زیرساخت‌های لازم، می‌توانند موانع اقتصادی را کاهش دهند و شرایط مناسبی را برای کسب و کارها فراهم کنند. این اقدام به ویژه برای کسب و کارهای کوچک و متوسط که ممکن است منابع مالی محدودی داشته باشند، حیاتی است.

ایجاد اشتغال و پاسخگویی به نیازهای جامعه که با توجه به تغییرات نیازهای مصرف‌کنندگان، شهرداری‌ها موظفند مکان‌هایی را فراهم کنند که بتواند پاسخگوی نیازهای متنوع جامعه باشد. این موضوع می‌تواند شامل ارائه کالاهای اساسی و محصولات محلی باشد.

این عوامل در مجموع باعث شده‌اند که شهرداری‌ها موظف شوند تا مکان‌های مناسب برای عرضه کالاهای داخلی را آماده کنند و بدین ترتیب به توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور کمک نمایند.

اسدیان با توضیح این مطالب زمینه را برای سوالات بیشتر فراهم کرد و علت عدم اجرای ماده ۱۶ قانون را عدم تخصیص منابع مالی، عدم نظارت و پیگیری مناسب، عدم آگاهی یا آموزش، مشکلات ساختاری و اداری و... که همه این عوامل به طور کلی نشان‌دهنده نیاز به اصلاحات در نظام اجرایی و نظارتی کشور برای تسهیل اجرای قوانین و تحقق اهداف توسعه پایدار هستند.

وجود ۴۹۳۷ پرونده باز له یا علیه شهرداری وجود دارد که بیشتر شکایت از شهرداری است و هنوز گزارشی برای عامل و عاملان این پرونده ها مشخص نیست

هوش مصنوعی را نادیده‌نگیریم

اسدیان به بخش دیگری از مشکلات کرج اشاره کرد که که در خصوص تابلوهای تبلیغاتی سطح شهر بود که وجود ۱۱۲۰ تابلو تنها با ۱۷ میلیارد تومان درآمد در سال و تنها ۳۰ درصد در اختیار شهرداری کرج است. درحالی که شورا خواستار اجرای بورس تبلیغات بوده است و با برنامه ای که ارائه شد تنها ۲۵۶ تابلو برای شهر نیاز بود که درآمد آن ۳ برابر تابلوهای در حال حاضر است.

کاملا واضح است با آلوده کردن سیمای بصری وضعیت شهر به چه گونه ای درآمده است. برای رفع عارضه تابلوها نکات بسیاری وجود دارد که با برچسب کیوآر کد این مشکل مرتفع می شد اما با وجود مشکلات بسیار و ارائه راهکار مناسب تابلوها هوشمند سازی شود اما این طرح ابتر ماند و با کمک اساتید دانشگاه تهران موفق به تصویب و اجرا نشد که بحث و گفت و گو در این خصوص بسیار است.

او می گوید که چگونه می توان به متولیان و تصمیم گیران این شهر توضیح داد که اجرای این پروژه ها هم باعث امنیت شهر، کاهش ترافیک و براساس نیازسنجی شهروندان حرکت به سمت هوشمند سازی شهر است.

محمد اسدیان در این گفتگو، به اهمیت هوشمند سازی تابلوهای شهری و دیگر خدمات مدیریت شهری اشاره کرد که شهرداری کرج می تواند تا ارتباط بهتری با شهروندان برقرار کنند و خدمات خود را بهبود بخشند.

شفاف سازی خدمات یکی از اهداف اصلی این طرح، افزایش شفافیت در ارائه خدمات شهری و مقابله با مفاسد بود.

بهبود ارتباط با شهروندان به این صورت است که با استفاده از سیستم‌های الکترونیکی، شهروندان می‌توانند به راحتی با شهرداری ارتباط برقرار کنند و خدمات مورد نیاز خود را دریافت نمایند.

افزایش کارایی و هوشمند سازی می‌تواند به بهبود مدیریت منابع و کاهش هزینه‌ها کمک کند.

اسدیان می گوید که تا پیش از این، هیچ اقدام مؤثری برای شناسایی نیازهای شهروندان در کرج انجام نشده بود، اما شورای ششم در تلاش بود تا با معماری جدید مدیریت شهری، نیازها و خواسته‌های مردم را بیشتر در نظر بگیرد که با توجه به تحلیل نیازهای شهروندان و بررسی انتظارات و نیازهای واقعی مردم برای طراحی خدمات بهتر، با استفاده از فناوری‌های نوین و به کارگیری تکنولوژی‌های پیشرفته برای افزایش کارایی و راحتی در خدمات و بر لزوم تقویت نقش شهروندان در بهبود خدمات مدیریت شهری تأکید کرد تا بتوانند در فرآیند تصمیم‌گیری مشارکت بیشتری داشته باشد.

مزایای به کارگیری هوش مصنوعی در زندگی شهری

اسدیان تلاش خود را جهت به کارگیری هوش مصنوعی و حرکت به سمت هوشمند سازی شهر، مدیریت ترافیک که وجود تابلوهای هوشمند به بهبود مدیریت ترافیک کمک کرده و این تابلوها می‌توانند اطلاعات لحظه‌ای درباره وضعیت ترافیک، سرعت مجاز و شرایط جوی را به رانندگان ارائه مدی دهند که در نتیجه به کاهش ترافیک و جلوگیری از تصادفات کمک خواهد کرد.

افزایش ایمنی که با استفاده از تابلوهای هوشمند، امکان هشدار به رانندگان در مورد خطرات و شرایط خاص جاده‌ای فراهم می‌شود، که این امر باعث افزایش ایمنی در معابر شهری خواهد شد.

دسترسی به اطلاعات که با وجود تابلوهای هوشمند می‌توانند اطلاعات گسترده‌ای از جمله مسیرهای تردد، وضعیت آلودگی هوا و خدمات عمومی را در اختیار شهروندان قرار دهند. این امر موجب افزایش آگاهی عمومی و تسهیل تصمیم‌گیری‌های روزمره می‌شود.

کاهش هزینه‌ها که با بهینه‌سازی مدیریت ترافیک و کاهش تصادفات، هزینه‌های ناشی از حوادث و ترافیک نیز کاهش می‌یابد. همچنین، استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند منجر به صرفه‌جویی در منابع مالی شهرداری شود.

و در آخر با نصب تابلوهای هوشمند در فضاهای عمومی می تواند جذابیت شهری را افزایش و کیفیت زندگی شهروندان را بهبود ببخشد. این تابلوها با ارائه خدمات متنوع مانند اینترنت رایگان و اطلاعات شهری، فضای عمومی را برای استفاده شهروندان دلپذیرتر می‌کنند.

اسدیان با توضیح موانع و مشکلات هوشمند سازی تابلوها بخشی از تلاش‌های کلان شورای ششم را برای ایجاد یک شهر پایدار ارائه کرد که می‌تواند به کاهش آلودگی و مصرف انرژی کمک کند. این طرح‌ها با ایجاد زیرساخت‌های هوشمند، به توسعه پایدار شهری کمک خواهند کرد.

محمد اسدیان با توضیح این مطلب که چرا کرج را انتخاب کردید؟ گفت موقعیت جغرافیایی و اقتصادی که به دلیل نزدیکی به تهران و قرار گرفتن در مسیرهای ارتباطی مهم، به عنوان یک گلوگاه ارتباطی شناخته می‌شود، باعث شده تا کرج به یکی از شهرهای مهاجرپذیر تبدیل شود و نیاز به زیرساخت‌های هوشمند در آن احساس شود.

رشد جمعیت و نیاز به خدمات شهری با توجه به رشد بالای جمعیت در کرج (حدود ۴/۷ درصد سالانه)، این شهر با چالش‌های متعددی در زمینه تأمین خدمات شهری مواجه است. اجرای طرح‌های هوشمند می‌تواند به بهبود مدیریت ترافیک، ایمنی و کیفیت زندگی شهروندان کمک کند.

کرج دارای بافت‌های فرسوده و ساختمان‌های قدیمی است که نیاز به نوسازی و بهبود زیرساخت‌ها دارند. طرح هوشمند سازی تابلوها می‌تواند بخشی از تلاش‌ها برای نوسازی این بافت‌ها باشد و به افزایش تاب‌آوری شهری در برابر خطرات طبیعی کمک کند.

چالش‌های مدیریتی و زیرساختی که کرج با مشکلات مدیریتی و ناپایداری منابع درآمدی مواجه است بسیار است. اجرای طرح‌های هوشمند می‌تواند به کاهش پیچیدگی‌های مدیریتی کمک کرده و منابع را به طور مؤثرتری مدیریت کند.

توجه به نیازهای شهروندان که این طرح بر اساس نیازهای واقعی شهروندان و با هدف افزایش شفافیت و بهبود ارتباطات طراحی شده است. با توجه به عدم شناخت کافی از نیازهای شهروندان، اجرای این طرح می‌تواند راهی برای جلب مشارکت عمومی باشد.

در مجموع، انتخاب کرج برای اجرای طرح هوشمند سازی تابلوهای شهری نتیجه ترکیبی از نیازهای اقتصادی، اجتماعی و زیرساختی این کلانشهر است که می‌تواند منجر به توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی ساکنان آن شود.

اسدیان در بخشی دیگر از سخنان خود به نبود شفافیت در شهرداری کرج و مشکلات تعاونی اعتباری شهرداری کرج اشاره کرد و گفت: "به طور کلی به چالش‌های مدیریتی و اجتماعی در این کلانشهر مرتبط است".

عدم انسجام مدیریتی که یکی از بزرگترین چالش‌ها در شهرداری کرج، ناهماهنگی در مدیریت شهری است منجر به عدم اجرای مؤثر برنامه‌ها و پروژه‌ها می شود. پیاده‌سازی مدیریت یکپارچه شهری می‌تواند به هماهنگی بیشتر بین بخش‌های مختلف کمک کند.

آموزش عمومی نیز که با افزایش آگاهی عمومی درباره مسائل زیست محیطی و اجتماعی همراه باشد می‌تواند به کاهش مشکلات کمک کند، به ویژه در زمینه مدیریت پسماندها.

این مشکلات و راهکارها نشان‌دهنده چالش‌های پیچیده‌ای هستند که تعاونی اعتباری شهرداری کرج با آن مواجه است و نیازمند توجه جدی از سوی مسئولان قضایی است.

اسدیان به عضویت ۶۰۰۰ نفر در تعاونی اعتباری شهرداری کرج نیز اشاره کرد که تنها به ۳۰۰ نفر وام پرداخت شده است و از نگاه رسانه ها مغفول است.

قانون گرایی در کرج کمرنگ است

چکیده درد دل اسدیان و انتقاد از رسانه ها را می توان این گونه تشریح کرد: "عوامل مؤثر بر عدم اجرای قانون در کرج اعم از مشکلات مدیریتی و ساختاری که با ناهماهنگی در مدیریت شهری و عدم انسجام در برنامه‌ریزی‌های شهری از جمله مشکلات عمده‌ای هستند که بر اجرای قوانین تأثیر می‌گذارند. فقدان یک نظام مدیریتی یکپارچه و کارآمد، مانع از پیگیری مؤثر قوانین می شود."

از دیگر موارد می توان به سطور زیر اشاره کرد:

- به علت عدم وجود زیرساخت‌های حمل و نقل مناسب و ناکافی بودن امکانات عمومی، بسیاری از قوانین به ویژه در حوزه ترافیک و خدمات عمومی به درستی اجرا نمی شوند.
- نبود یک راهبرد جامع برای توسعه شهر کرج، موجب می‌شود که فعالیت‌ها و پروژه‌ها به صورت پراکنده و بدون هماهنگی پیش بروند. این امر باعث می‌شود که قوانین مرتبط با توسعه شهری به خوبی پیاده‌سازی نشوند.
- مشکلات فرهنگی مانند عدم آگاهی شهروندان از حقوق و وظایف خود، همچنین فرهنگ قانون‌گریزی، مانع از اجرای مؤثر قوانین می‌شود. اعتماد پایین مردم به نهادهای دولتی نیز بر این وضعیت تأثیر منفی دارد.
- ناپایداری منابع درآمدی شهرداری و مشکلات مالی، به عدم توانایی در اجرای پروژه‌های قانونی منجر می‌شود. این موضوع شامل کمبود بودجه برای تأمین نیازهای اساسی شهروندان نیز می باشد.
- عدم تناسب بین فعالیت‌های اقتصادی و ظرفیت‌های زیست بوم شهری، باعث ایجاد چالش‌هایی در اجرای قوانین مرتبط با محیط زیست و توسعه پایدار می‌شود.

این عوامل نشان‌دهنده چالش‌های پیچیده‌ای هستند که بر عدم اجرای مؤثر قوانین در کرج تأثیرگذارند و نیازمند توجه جدی برای حل آن‌ها هستند

مطالبه گری از سوی رسانه ها نبوده

گفت و گوی اسدیان با خبرنگار پیام آشنا و زمان آن هم در حالی که معتقد است رسانه ها مطالبه گری نداشته اند، باعث شد تا پیکان انتقاد رسانه‌ها به اعضای شورای شهر کرج نیز معطوف شود. بیشترین انتقادات رسانه ها در زمینه عملکرد و مسئولیت‌های آنها بوده است اگر به شرح وظایف اعضای شورای شهر کرج نگاهی کنیم می بینیم که اعضای شورای شهر کرج به جای شفاف سازی در زمینه مشکلات پر شمار و متعدد شهر در همه حوزه ها، به صورت انفرادی عمل کرده اند و گاه برخی از اعضا در پاسخ به مطالبات رسانه یا سکوت کرده اند و بی تفاوت بوده اند یا رسانه ها را به سکوت واداشته اند.

انتقاد رسانه ها از عملکرد مدیریت شهری کرج نشان از نگرانی عمومی درباره نحوه مدیریت شهری و کارایی شورای شهر کرج است.

اگر تصمیم گیران این شهر برای سرنوشت مردم طرحی را اجرا می کنند نباید به رابطه بین مردم کرج و تیم مدیریت شهری، که تحت تأثیر چالش‌های مختلفی قرار دارد بی تفاوت باشند. برخی از شهروندان احساس می‌کنند که با وجود پرداخت عوارض، خدمات مناسبی دریافت نمی‌کنند و این موضوع می‌تواند منجر به کاهش اعتماد به مدیریت شهری شود در حالی که تامین هزینه های خدمات شهری ضروری است چرا نباید مشکلات حوزه پسماند، حمل ونقل، آسفالت، مشکلات بافت فرسوده، بهسازی فضای سبز و... مرتفع شود؟

جلسه هماهنگی همایش بحران شهری برگزار شد

سرپرست اداره مطالعات بحران و پدافند غیرعامل شهرداری کرج گفت: اولین جلسه هماهنگی برگزاری همایش علمی و تخصصی بحران شهری با حضور اقشار و دستگاه‌های مختلف شهری و استانی برگزار شد.

به گزارش پیام آشنا، کمیل مرادی با اشاره به اولین جلسه هماهنگی برگزاری همایش علمی و تخصصی بحران شهری، اظهار کرد: پنجم دی ماه روز کاهش اثرات بلایای طبیعی است و اداره مطالعات بحران و پدافند غیرعامل شهرداری کرج در نظر دارد همایش علمی و تخصصی بحران شهری را با حضور اساتید فن و رسانه‌ها برگزار کند.

وی ضمن بر شمردن مزایای این همایش به دریافت

مقالات علمی مرتبط در سطح استان البرز و حضور اساتید دانشگاه و هیئت علمی مرتبط، خبرنگاران حوزه بحران و اولین کنگره علمی و تخصصی بحران شهری اشاره کرد و افزود: مباحث علمی و تحقیقاتی در حوزه بحران با همکاری عملیاتی، می‌تواند ضمن پیشگیری از بروز بحران، در مواقع اضطراری در سرعت بخشیدن به عادی‌سازی شرایط شهری پس از بحران نیز کمک شایانی کند.

سرپرست اداره مطالعات بحران و پدافند غیرعامل شهرداری کرج بیان داشت: مدیریت شهری تمهیدات لازم در راستای بهره‌گیری از توان علمی و تحقیقاتی استان البرز و مطالعات پیرامون حوزه بحران شهری را در دستور کار خود دارد و این همایش نیز با این رویکرد در آینده نزدیک برگزار خواهد شد.

شایان ذکر است در جلسه هماهنگی مدیران و نمایندگان دستگاه‌های خدمات‌رسان شهری از جمله اداره کل بحران استانداری البرز، جمعیت هلال احمر شهرستان کرج، فوریت‌های پزشکی استان البرز، سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری کرج و دیگر صاحب‌نظران شامل اداره کل ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری کرج، سازمان سیما و منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج، رئیس بسیج رسانه استان البرز، مدیر گروه زمین‌شناسی دانشگاه خوارزمی، مدیرعامل خانه مطبوعات، اداره کل حوزه شهردار کرج، اداره کل توسعه و تحول اداری شهردای کرج و اداره رفاه شهرداری کرج حضور داشتند.

دیدگاه

آنگاه که دو بنا را با دقت کنار هم قرار دهید شهر آغاز می‌شود

یونگ هو چانگ

وقتی من و لیجیا در اروپا بودیم هدفمان این بود که بعضی از معروف‌ترین شاهکارهای لوکوربوزیه، میس فن درروهه و دیگر مدرنیست‌های مشهور را ببینیم. اما آنچه مرا بیشتر تحت تأثیر قرار داد نه بناهای منفرد که ویژگی بافت شهری بود. من فهمیدم که ساختن یک شهر خوش‌طرح معنادارتر از ساختن یک یا حتی چندین بنای منفرد است. این که بنایی خوب در جایی باشد که فقط می‌توان به آن نگاه کرد کمک چندانی به بیشتر مردم نمی‌کند. شهری که به همه جوانب آن فکر نشده باشد، مکانی قابل سکونت نخواهد بود.

اگر شما به شهرهای سنتی چین نگاه کنید، {می‌بینید} که در مقیاسی انسانی طراحی می‌شدند. می‌شد در آنها قدم زد. اما دیگر اینطور نیست. زادگاه من، پکن، شهری زمخت برای زندگی است. بلوک‌های شهری مرسوم در آن بسیار عظیم است؛ تقریباً پانصد متر در پانصد متر. خیابان‌هایش از اندازه عریض است؛ عبور کردن از آنها سخت و خطرناک است. تعداد بیش از اندازه‌ای خودرو وجود دارد، خرید کردن آسان نیست. پس برای شهری که طراحی شده، مهم‌تر این است که خود شهر درست طراحی شده باشد تا ساختمان‌های منفرد آن. اما این کاری بسیار پیچیده است و هیچ فردی به تنهایی از پس آن برنمی‌آید. برای همین است که سیاست‌های شهری از طراحی آن مهم‌تر است.

و به همین خاطر است که وقتی برای طراحی نه فقط یک ساختمان بلکه یک پردیس صنعتی به من مراجعه شد یکراست بر این تمرکز کردیم که چگونه فضاهای میان ساختمان‌ها را سازماندهی کنیم. معروف است که میس گفته: «آنگاه که دو آجر را با دقت کنار هم قرار دهید معماری آغاز می‌شود». من فکر می‌کنم آنگاه که دو بنا را با دقت کنار هم قرار دهید شهر آغاز می‌شود. من حقیقتاً به این اعتقاد دارم. (در گفت‌وگو با **Vladimir Belogolovsky**، منتشر شده در وبسایت مجله **AZURE**، سال ۲۰۲۲)

منبع: گفتار

محیط زیست

«سپر سبز زمین» در معرض خطر تخریب

متخصص منظر کوهستان در آستانه روز جهانی کوهستان با بیان اینکه کوه‌ها به‌عنوان «سپری سبز» در برابر فرسایش خاک و بیابان‌زایی عمل می‌کنند، گفت: این عناصر طبیعی اغلب در برنامه‌ریزی‌های شهری و منطقه‌ای ایران مورد غفلت قرار گرفته‌اند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا هر ساله در تاریخ ۱۱ دسامبر، روز جهانی کوهستان با هدف آگاهی بخشی درباره اهمیت کوهستان‌ها برای زندگی، تاکید بر فرصت‌ها و محدودیت‌های مربوط به توسعه کوهستان و تنظیم معاهداتی که منجر به تغییر مثبت به نفع ساکنان و محیط زیست مناطق کوهستانی در سراسر جهان شود، گرامی داشته‌می‌شود.

دکتر بابک داریوش در گفت و گو با ایسنا درباره محیط زیست کوهستان در زندگی جمعی ایرانیان در عصر جهان-محلی اظهار کرد: اگر کوه‌ها در ایران نبودند، فلات ایران این‌گونه شکل نمی‌گرفت و تمدن‌های قناتی مرتبط با کوهستان، یعنی عمده سکونتگاه‌های شهری و روستایی، این گونه به‌وجود نمی‌آمدند.

وی ادامه داد: کوه‌ها به‌عنوان یک منظر (Landscape) از دیرباز نقش اساسی در زندگی جمعی ایرانیان ایفا کرده‌اند و علاوه بر آن که بخشی از طبیعت بکر هستند، به‌عنوان عناصر فرهنگی، تاریخی و معنوی جایگاهی ویژه در حافظه جمعی ایرانیان دارند. این جایگاه منحصر به‌فرد کوه‌ها در فرهنگ ایرانی، از اساطیر و ادبیات کهن تا زندگی روزمره مردم در مناطق مختلف ایران نمود داشته است. از قله‌های باشکوه البرز و زاگرس گرفته تا تپه‌های سرسبز و کوهستان‌های روستایی، این مناظر نقش بسزایی در شکل‌گیری هویت‌های قومی و ملی ایفا کرده‌اند.

این متخصص منظر کوهستان افزود: از سوی دیگر پدیده جهان-محلی شدن (Glocalization) که پاسخی به پیامدهای جهانی شدن (Globalization) است، ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی را تحت تأثیر قرار داده است. این پدیده رویکردهای متنوعی را برای حفظ تنوع زیستی و فرهنگی مناطق محلی پیشنهاد می‌دهد که می‌تواند در مقابله با اثرات مخرب جهانی شدن مفید باشد.

وی ادامه داد: جهانی شدن، تغییرات عمیق و گاه جبران‌ناپذیری را در جوامع بشری ایجاد کرده است که اغلب به ضرر محیط‌های محلی تمام شده است. در ایران فرایند سریع نوسازی و توسعه شهری ناشی از جهانی شدن منجر به تخریب گسترده محیط زیست کوهستان شده است و بهره‌برداری‌های بی‌رویه اقتصادی، جنگل‌زدایی، توسعه زیرساخت‌های بزرگ‌مقیاس و فعالیت‌های صنعتی، آسیب‌های جدی به این اکوسیستم‌های حیاتی وارد کرده‌اند. این رویکردهای اقتصادی به جای بهره‌گیری پایدار، محیط‌های کوهستانی را به منبعی صرفاً برای استخراج منابع طبیعی تبدیل کرده‌اند.

داریوش افزود: فشار اقتصادی و فرهنگی جهانی، شیوه‌های سنتی بوم‌شناختی را به حاشیه رانده است و دانش بومی که طی قرن‌ها توسعه یافته و به پایداری زیست‌محیطی کمک کرده بود، در مواجهه با مدل‌های اقتصادی غرب‌محور و سودگرا به‌تدریج کمرنگ شده است. پیامد این تغییرات، از دست دادن زیستگاه‌های طبیعی، تهدید تنوع زیستی و کاهش تاب‌آوری اکولوژیک در برابر تغییرات اقلیمی است.

وی تاکید کرد: لازم است سیاست‌های ملی و منطقه‌ای برای تغییر این روند بازنگری شوند و چارچوب‌هایی ایجاد شود که ارزش چندبعدی کوه‌ها را در توسعه کشور در نظر بگیرند لذا برنامه‌ریزی‌های جدید باید به حفظ و احیای اکوسیستم‌های کوهستانی بپردازند و از ارزش‌های فرهنگی و بوم‌شناختی آن‌ها حفاظت کنند. در نتیجه کوه‌های ایران نه تنها میراثی طبیعی بلکه سرمایه‌ای فرهنگی و هویتی برای نسل‌های آینده هستند. با توجه به روندهای جهانی و ضرورت پایداری، نیاز به تغییری اساسی در نگرش به این مناظر حیاتی بیش از پیش احساس می‌شود.